

Piet Heerkens s.v.d. - Besprekingen van zijn werk uit de (Katholieke) pers
van zijn tijd
redactie: Ben van de Pol

Van denzelfden dichter zijn reeds eerder bij Drukkerij Henri Bergmans te Tilburg verschenen, de volgende verzenbundels in Brabants dialect:

Den Örgel (uitverkocht)

De Mus (90 ct.)

De Kinkeduut (90 ct.)

Brabant (f 1,50)

Deze bundels zijn in elken boekhandel verkrijgbaar.

Hier volgen eenige Persuittreksels:

DE MAASBODE:

Het moet gezegd zijn, dat deze pretentielooze en volksche liedjes, in het kader waarin ze staan, **frappante kwaliteiten** bezitten. Ze zijn volksch in den goeden zin van het woord, ze zijn voor alles **direct en zuiver van sentiment**.

Deze dichtkunst is verwant aan den spreekwoordelijken trant, waarin een vroeger geslacht zich uitdrukte; er zit veel levenswijsheid in, die zonder een schijn van waanwijsheid wordt gedebiteerd.

U. N(ooteboom)

DE RESIDENTIEBODE:

Wij hebben niet steeds met zooveel en zoo groot genoeg van een bundel verzen genoten, als van deze; maar nooit ook hebben wij ons zóó afkeerig van en onmachtig tot het plegen van litteraire vivisectie gevoeld, als na het verkwikkend verslinden van deze spontane poëzie.

Wanneer men kennis maakt met **een verzenbundel vol echt, sprankelend leven, recht uit het hart en naar het hart toegeschreven** en daarbij geheel in het Brabantsche dialect, dan denkt men wel even aan de problemen die op kunnen worden geroepen rondom regionale litteratuur, - maar als er één remedie is, genezend van alle "problemerigheid", dan is het een bundel van Piet Heerkens.

Men moet deze versjes, deze zangerige deuntjes lezen, liefst hardop, wanneer het dialect tenminste geen onoverkomelijke hinderpalen biedt; en ieder die maar een greintje zangerigheid in eigen wezen heeft, zal zijn vreugde beleven aan deze echt hartelijke, want zoo van harte gezongen poëzie. Er zijn er bij, waar men **zóó** een melodietje bij zou willen maken; in andere zijn natuurgeluiden geestig verklankt; in weer andere is een brokje typische folklore verwerkt; **uit alles proeft men Brabant en het Brabantsche volk op zijn mooist, op z'n best.**

DE VOLKSKRANT:

Pater Heerkens kan het zingen klaarblijkelijk niet laten. De gedichten van Pater Heerkens mogen bij wijze van erenaam "liedjes" heten, zozeer roepen ze met hun zangerige maatval en klankenspel een wijsje in het hoofd. 't Is vreemd, maar onwillekeurig wil je bij het lezen van de "Mus" bij ieder gedicht een deuntje gaan neuriën. Je zoudt niet weten wat-voor-een, maar toch...

ONS EIGEN BLAD:

Men staat inderdaad verbaasd, **hoe warm en melodieus, hoe volks en zangerig** deze Tilburgenaar zijn Brabantse deuntjes tiereliert. We hebben er van genoten en we raden **alle Brabantse onderwijzers en leraren** aan: laat dezen örgel bij tijd en wijle **ook in de klas** eens een deuntje afdraaien. De jeugd zal er niet minder van smullen dan gij zelf en er **Brabant te meer om gaan liefhebben**. De "heem" in de school betekent zeker, en niet het minst, de heemtaal in de school.

Fr. S. R.

HOogerleven:

Taalzuiveraars zullen er om grinniken. Maar een mensch met het hart op de rechte plaats versmaadt zulk een intermezzo niet, dat hoegenaamd geen aanstellerigheid vertoont, doch knap ineengestoken is, en door z'n volksche klanken en sappige wendingen dikwijls ons meer nabij staat dan veel hoogdravenden onzin.

DE RIJKSEENHEID:

De voorliggende bundel geeft ons een heerlijken blik in het eenvoudige, diepgeloovige, kinderlijk-blijde hart van den schrijver:

Hoe goed doet het, plotseling als een glinsterende lichtstraal (te midden van een stroom van moderne "litteratuur") de "MUS" te ontmoeten, die ons even de droevige wereld van heden doet vergeten en ons met zijn schalksch getijp doet lachen en mee-genieten van al wat hij op zijn rondfladderen ziet in Gods vrije natuur!

Hoe goed doet het, te midden van de tragische, zuchtende, vechtende wereld, plots te staan tegenover een mensch, die diezelfde wereld langs zich heen laat gaan met een onbezorgd, blij hart, die ons meeslept in zijn lach en die zijn vreugde op ons doet overslaan!

LIMBURGS DAGBLAD:

Een nieuwe Pater van Meurs, maar wel een onmiskenbaar eigen geluid. Hij zingt van allerlei eenvoudige zaken, van kinderen en bloemen, van de zon en het water en de wei, en hij doet het met een kennelijk plezier om de schoonheid en de goedheid van alles. **'t Is een-en-al zang van het zuiverste soort. En zoo is elk gedichtje een verrassing.** Daarbij is het boekje **koddig-vermakelijk geïllustreerd** door Tijs Dorenbosch.

NIEUWE VENLOSCHÉ COURANT:

Humor is niet grof en goor, maar zuiver en fijn. Pater Heerkens, die we even lieten zien als **Gezelliaansch natuurgevoelig**, geeft zulke **kostelijke volkshumor**, wat trouwens Gezelle ook deed.

DAGBLAD VAN NOORD-BRABANT:

Wat **deze Brabantsche dichter in hart en nieren** ons brengt, is **zuiver ongekunstelde taal, poëzie van een aantrekkelijke primitiviteit**, die juist daarom zo schoon is, wijl zij **onmiddellijk aanspreekt**. Poëzie die niets heeft van het "raadselachtige" dat vele moderne gedichten tot ware hersenstrubbels maakt.

TILBURGSCH STUDENTEN-WEEKBLAD "VIKING":

.....een stroom van versjes en liedjes. Hij kwettert het letterlijk uit in een reeks van vlot-lezende rijmpjes, in één trek neergepend vaak zeer origineel en geestig met voornamelijk gegevens uit het dagelijksche leven; lachenderwijs worden ons waarheden geleerd over dood en leven; in veel speelsche rijmen uit de schrijver zijn liefde voor de kinderen en de dieren.

NIEUWE TILBURGSCHÉ COURANT:

De dichter laat zijn "taal" jubelen en dansen en springen in gemoedelijk-vroolijke en ernstige liedjes. De versjes bekoren door hun eenvoud maar vooral door hun dartelend ritme en de klankenrijkdom en de levensvreugde die er aan alle kanten uitspettert.

PROVINCIALE NRD.-BRAB. EN 's HERT. CRT.:

Het werden geen zwaarwichtige gedichten, geen verzen waarmee we in diepen ernst wegkruipen en die ons pakken door ontroering en taalschoonheid. Het werden dingen uit en voor het volkschhart, speelsche dingetjes, die een glimlach weten te tooveren, met even een glimpje weemoed er door, even soms een diepen toon, maar dan weer opvlinderen als kinderrijmpjes blij en vlot.

Men voelt zich bij het lezen van dit werkje als 't ware genoegelijk aan 't buurten bij een jovialen en gastvrijen Brabander, bij wien men met plezier nog wat blijft "plakken", omdat hij u zoo kostelijk en

toch ook met den ernst van een gezonden en zich van het leven bewusten geest, bezig weet te houden.

"ONS TILBURG":

Zoowel om de verzen van Pater Piet Heerkens, als om de teekeningen van dieën voortreffelijken illustrator, die Tijs Dorenbosch is, moet dit boekje van de hand vliegen en seffens en subiet in een-twee-drie uitverkocht zijn. Die mannen-broeders hooren bij mekaar bijna zooals de kaars en de gietvorm; en als de kaars gereed is, komt er een vlammeke boven uit van zuivere Brabantsche kunst. ...dat Heerkens **de zotste en de zoetste deuntjes** uit den örgel weet te lieren, en **liekes van leut en van vroomheid**, uit de kinder- en de vogelwereld, van het stadsvolk en van den buiten, stemmingen uit de natuur en het leven, instantaneetjes en filosofiekes, **alles klaar van geluid** en dikwijls zoo muzikaal, dat men weifelt en twijfelt of het van gecomponeerde muziek nog muzikaler kan worden. Ik meen dat **voordrachtskunstenaars** goed zullen doen, het bundeltje niet voorbij te gaan; in ieder geval **hoop ik, dat menig vers eerlang tot het geestes- en harte-bezit van ons Brabantsch volk zal behooren.**

Heerkens heeft andermaal waargemaakt, dat er maar (!) een poëtisch gemoed en zeggingskracht noodig is, om willekeurig taalmateriaal om te scheppen tot een ding van schoonheid. **Zijn schoon bezit is een ziel vol zang en vroomheid, een wakker oog en een gezondmakende liefde voor het eigene.**

M(ichels)

DE NIEUWE EEUW:

Pater Heerkens zal voor méér vrienden zijn "örgel" moeten draaien dan hij wellicht zelf vermoedt. Zoo pretentieloos, eenvoudig, vol klank en vlotheid klinken ze, dat ze boeien en bekoren moeten.

De örgelliedjes zijn van goeden, volkschen eenvoud, met smaak gekozen en met warme liefde voor taal en streek gecomponeerd.

DE VACATURE:

Het sympathieke, levende document van liefde voor Brabant.

Piet Heerkens schrijft verzen, die door de sappige sprake waarin ze geschreven zijn een sfeer van intense gezelligheid en vreugde scheppen, zóó dat de lezer zich menigwerf zal gevoelen als Gezelles "bladjen op het water".

ST. JANSKLOKKEN:

Draait dieën örgelman nog meer van die plaoitjes ! - En krabbelt dieën teekenmens nog meer van die aorige krullekes? - Geeren, heurre!

BOEKENGIDS:

Kijk, zoo weer iemand die een natuurgave bezit. Dat zijn me nu zeg-zing-tel-wiegeliedjes, niet op commando, maar uit de sappigheid van folklore. **'t Zingt zóó, direct, en 't is fijn**, ook de uitgave en de illustratie. De dichter bevestigt zijn naam als talentvol beoefenaar van het lied in dialect: gul en smaakvol.
